

Nr 174

Av herr **Lindahl m.fl.**, om undantagande från allmän varuskatt av exportreklamtrycksaker.

(Lika lydande med motion nr 145 i Första kammaren)

Den av 1959 års riksdag antagna förordningen om allmän varuskatt föreskriver, att sådan skatt skall erläggas »för varor, som försäljas eller på annat sätt tillhandahållas eller tagas i anspråk inom riket». Vid behandlingen av skatteförslaget underströks angelägenheten av att varuskatten icke drabbade exporten och försämrade det svenska näringslivets konkurrenskraft på den internationella marknaden. Dessa synpunkter framkom även i Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen (162/1959), vari framhölls att skattefrihet skulle gälla generellt vid export av alla varor.

Vid den praktiska tillämpningen av förordningen har det emellertid visat sig, att ett oundgängligt tillbehör till så gott som samtliga svenska exportvaror kommit att omfattas av varuskatteförordningen på grund av att tillbehöret i fråga av praktiska skäl levereras till mottagaren i utlandet över en beställare i Sverige. Det tillbehör som här avses är exportreklamtrycksaker på främmande språk avsedda att främja försäljningen av svenska produkter i utlandet. Dylika trycksaker beställes oftast av moderföretaget i Sverige i en större upplaga hos ett svenskt tryckeri, som sedan levererar trycksakerna till beställaren i Sverige. För fördelning av trycksakerna på mottagare i utlandet (dotterföretag och agenter) har svenska exportföretag i allmänhet särskilda avdelningar, som har ingående kännedom om tullbestämmelserna i utlandet och om vad som i övrigt i olika avseenden måste iakttagas. Ibland får utländska dotterföretag och agenter rekvirera önskade upplagor från moderföretaget, som sålunda har att ombesörja lagerhållning.

På begäran om klarläggande i fråga om eventuell skatteplikt enligt varuskatteförordningen för dessa varor i de fall då leveransen av praktiska skäl ej kan ske från tryckeriet direkt till utländsk mottagare utan överlämnas till den svenska beställaren för vidare distribution till utländska affärsförbindelser har riksskattenämnden i en den 14 juni 1960 utfärdad anvisning till ledning för beskattningsmyndigheterna förklarat, att skatteplikt i sådant fall föreligger. Kungl. Maj:t har på framställning om ändring icke funnit anledning vidtaga någon åtgärd i ärendet.

Anledningen till riksskattenämndens inställning i frågan torde vara, att man icke velat medge undantag från de allmänna bestämmelserna på grund

av svårigheterna att särskilja här avsedda tryckalster från sådana för ianspråktagande inom riket avsedda.

I allmänhet råder emellertid ingen som helst tvekan om användningsområdet för här ifrågavarande trycksaker. De är framställda på främmande språk — ibland sådana språk som endast något fåtal personer här i landet behärskar. För att undgå varuskatt har några exportföretag börjat tillämpa sådana arbetsmetoder, att trycksakerna försändes direkt från det svenska tryckeriet till mottagarna i utlandet. Man har på sina håll även börjat fakturera trycksakerna på resp. dotterföretag eller agent och i gengäld sänkt nettopriserna i motsvarande mån. Dylika förfaringssätt medför emellertid ökad arbetsbelastning med därav följande kostnadsökningar och försvåras dessutom därigenom att ett och samma företag efter anbudsförfarande i varje särskilt fall utnyttjar olika tryckerier. Att instruera ett stort antal tryckerier i fråga om distribution till vissa bestämda mottagare i utlandet är kostnadskrävande och i vissa fall helt ogörligt. Fakturering från moderföretagets sida på dotterföretag och agenter i utlandet kräver också ökade kostnader såväl i Sverige som i utlandet. Till åskådliggörande av svårigheterna må nämnas, att ett större svenskt exportföretag lagerhåller 3 000 olika trycksaker avsedda för mottagare i utlandet.

Enligt riksskattenämndens ovan omnämnda anvisning anses exportförsäljning föreligga även om leverans för svensk konsuments räkning sker direkt för mottagande utom riket. Det är sålunda icke ett villkor att försäljning till utländsk köpare skall föreligga för att varan skall anses skattefri. Då här ifrågavarande varor, tryckalster på främmande språk, enligt vad som ovan anförts måste anses såsom icke användbara inom landet, framstår det såsom obilligt att varuskatt skall erläggas enbart av det skälet, att leverans sker till svensk köpare som i alla händelser kommer att exportera desamma.

Att svenska exportföretags för utlandet avsedda trycksaker belastas med allmän varuskatt bidrager givetvis i sin mån till att försämra den svenska industriens konkurrensförmåga. Eftersom det i synnerhet för den svenska verkstadsindustriens produkter oundgängligen erfordras trycksaker för ett aktivt försäljningsarbete i utlandet i hård konkurrens med utländska företag, utgör här ifrågavarande skattskyldighet en icke oväsentlig belastning för näringslivet. Det bör heller inte bortses från risken att svenska exportföretag alltmera övergår till att beställa trycksaker i utlandet, varigenom den svenska grafiska industrien går miste om leveranser.

Det förtjänar i detta sammanhang framhållas, att synpunkter överensstämmande med de ovan framförda föranlett en ändring av motsvarande norska bestämmelser. Fr. o. m. den 1 juli 1960 är det i Norge inte längre något villkor för skattefrihet för tryckalster av här avsett slag, att leverans sker direkt till mottagare i utlandet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning angående generellt undantagande, så fort ske kan, av exportreklamtrycksaker från allmän varuskatt och att förslag till erforderliga ändringar i förordningen om allmän varuskatt framläggas för innevarande års riksdag.

Stockholm den 13 januari 1961.

Essen Lindahl

N. Stenberg

Henry Allard

Gösta Darlin